

HANDSKER ER IKKE BARE HANDSKER!

Hvor meget tænker du egentlig over valget af handsker, når du planlægger din arbejdsopgave? Bruger du de samme handsker, som du brugte i går? Og skifter du handsker mellem forskellige arbejdsopgaver? Det er en god idé at bruge et par minutter på valget af handsker for at undgå skader og sygdomme.

Husk at anvende STOP-princippet før du går i gang med en opgave, der kræver personlige værnemidler (se mere på s. 4).

HVORFOR SKAL JEG BRUGE HANDSKER?

Handsker er et personligt værnemiddel og anvendes til at beskytte huden på hænderne mod ydre påvirkninger som fx kemikalier, vibrationer eller kulde.

Formålet med handsker er, at de skal forebygge sygdomme og forhindre fremmede stoffer i at trænge ind i kroppen. Disse stoffer kan føre til infektion, eksem, allergi og er i visse tilfælde kræftfremkaldende. Handsker kan også beskytte mod "mekaniske" skader, slag og snit.

HVIS ANSVAR?

Det er rederiets ansvar at sikre sig, at der findes korrekte værnemidler til opgaven, og det er den ansattes ansvar at anvende værnemidlerne.

HVORNÅR SKAL JEG BRUGE HANDSKER?

Du skal anvende handsker:

- Ved vådt arbejde, hvor hænderne bliver våde gentagne gange eller i længere tid.
- Ved arbejde med fødevarer.
- Ved snavset og støvet arbejde.
- Ved arbejde, som giver kontakt med kemiske stoffer, materialer eller mikroorganismer.
- Når der er smitterisiko eller af andre hygiejniske årsager.
- Når det står i din APV (risikovurdering).
- Når sikkerhedsdatabladet foreskriver det.
- Når leverandøren foreskriver det.
- Når der skiltes med det.
- Når det er et krav i reglerne om brug handsker.

HVILKE TYPER AF HANDSKER FINDES DER?

Handsker bliver inddelt i to grupper: arbejdshandsker og kemikaliehandsker.

Arbejdshandsker beskytter mod en eller flere typer mekanisk påvirkning, såsom slitage, varme, kulde eller vibrationer afhængig af typen. Arbejdshandsker anvendes normalt ikke til kemikalier, da de generelt ikke beskytter mod sådanne. Dog findes der nogle arbejdshandsker med en gummi eller plastikbeklædning, der giver nogle af de egenskaber, kemikaliehandsker har. Det er dog vigtigt at pointere, at disse handsker fortsat ikke giver tilstrækkelig

eller den samme beskyttelse mod kemikalier som kemikaliehandsker. Arbejdshandsker er typisk fremstillet af læder, skind eller bomuld, men kan også være strikhandsker.

Kemikaliehandsker beskytter, som navnet antyder, huden mod kemikalier. Hvilket materiale handsken er lavet af, er altafgørende for, hvor godt handsken modstår kemikaliet. De mest almindelige kemikaliehandsker er lavet af latex-gummi, nitrilgummi eller pvc, men kan også fås i andre materialer såsom butylgummi, vitron og PVA.

OBS!

Vær opmærksom på, at handsker, som fx giver en god beskyttelse mod organiske opløsningsmidler, måske ikke tåler vand. Det er derfor vigtigt at sætte sig ind i de enkelte handskers styrke og svagheder samt gennembrudstid, inden man vælger en handske til en arbejdsopgave.

Arbejds- og kemikaliehandskerne inddeles ydermere i tre kategorier alt efter, hvilken risiko eller fare de beskytter mod.

Kategori I: Lav risiko og har ingen særlige testkrav. **Anvendelse:** Havearbejde, løft og lagerarbejde.

Kategori II: Mellemrisiko. Handsken skal være CE-mærket, testet og godkendt af et uafhængigt testinstitut iht. EN 420 samt have en eller flere piktogrammer med tilhørende standard, som viser, hvad handsken er beregnet til. **Anvendelse:** Løfteopgaver med skarpe kanter og hjørner, lagerarbejde i fryserum og/eller kølerum og andre opgaver, som kræver mere end et godt greb.

Kategori III: Højrisiko. Handsken skal have samme mærkning som kategori II. Dog skal handsken være påført en 4-cifret kode, der henviser til det testinstitut, som handsken er godkendt af, ligesom der bliver ført løbende kvalitetskontrol med kategori III-handsker. Handsker i kategori III omfatter bl.a. kemikalie-, brandmands- og svejsehandsker samt handsker, der kan modstå stråling og mikroorganismer mm.

Anvendelse: Alle højrisiko-jobs.

VALG AF HANDSKER?

Hvilken handske du skal benytte, afhænger af hvad handskerne skal anvendes til. Du skal derfor stille følgende spørgsmål:

- Hvilken belastning skal handsken beskytte imod: kemikalier, varme, kulde eller slitage?
- Skal handsken modstå stik eller rivning?
- Skal handsken beskytte underarmen?
- Skal handsken give et godt og sikkert greb om værktøj, udstyr eller lignede?
- Er brugeren allergisk over for handskens materialer?
- Skal handsken kunne modstå skære- eller snitskader?
- Skal handsken dæmpe vibrationer?
- Skal handsken reducere risikoen for elektrostatisk udladning?

LÆS MERE

Søfartsstyrelsen: Brug af personlige værnemidler om bord i skibe.

Bekendtgørelse nr. 1246 om meddelelser fra Søfartsstyrelsen A, teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe, kapitel VII.

Arbejdstilsynet: "Handsker". En vejledning om brugen af handsker (2018). <https://shw.dk/handsker>.

SEA HEALTH & WELFARE: Kemikalier. Pas på dig selv og andre – fra viden til praksis

BRUG OG OPBEVARING AF HANDSKER

Anvend handsker, som passer til din hånd. Sørg for, at de er hele, rene og tørre, samt at de er egnede til den opgave, du skal udføre. At anvende de forkerte handsker kan give en falsk trykghed.

Husk, at cremer kendt som "en usynlig handske" ikke giver i nærheden af samme beskyttelse som en fysisk handske og derfor ikke bør anvendes som en erstatning for en rigtig kemikaliehandske.

OBS!

Ved brug af kemikaliehandsker og andre handsker, som kan være ubehagelige at have på, anbefales det at have en bomuldshandske på inden under. Den kan give huden et ekstra lag beskyttelse, samtidig med at den opsuger sved, så huden ikke bliver opblødt.

Genanvendelige handsker skal kunne vaskes eller aftørres og hænges til tørre, så de er rene og tørre til næste gang.

HVOR OFTE SKAL JEG SKIFTE HANDSKER?

Der findes mange forskellige typer handsker. Engangshandsker er, som navnet siger, til engangsbrug og må derfor ikke genbruges. Andre handsker kan anvendes flere gange. Her varierer hyppigheden af, hvornår handsken skal skiftes, fra handske til handske.

En handske skal altid skiftes, hvis handsken har fået et hul eller en rift eller på anden måde er gået i stykker. Hvis handsken ikke er hel, skal den øjeblikkeligt skiftes ud, da den ikke længere yder den rette beskyttelse. Uanset årsag til hul.

Handsken skal også skiftes ud, når gennemtrængningstiden er opnået. Gennemtrængningstiden er et udtryk for, hvor lang tid det tager et kemikalie at trænge igennem fra ydersiden til indersiden af handsken.

HANDSKERS GENNEMTRÆNGNINGSTID INDELES I SEKS NIVEAUER

Husk, at gennemtrængningstiden starter sin nedtællingstid, så snart handsken kommer i forbindelse med et nedbrydende stof eller materiale, også selv om det ikke kan ses på handsken.

Nogle handsker skal skiftes efter 10 minutters brug, mens de højst klassificerede kemikaliehandsker kan holde op til 8 timer. Det er derfor vigtigt at huske at skifte handsker ofte, så handskerne bevarer deres beskyttelse af huden.

Hvis der fx males med epoxymaling, skal nitril- eller de PU coatede nylon-handsker skiftes efter fire timer og må ikke anvendes igen – heller ikke til andre opgaver. Arbejdshandsker, der anvendes til smøreopgaver, skal også kasseres efter brug.

Det er derfor ikke tilladt at anvende de samme handsker i flere uger eller måneder, hvis de kommer i berøring med kemi-

ske stoffer såsom, olie, fedt, rengøringsmidler eller lignende, da de alle nedbryder handskernes beskyttelse.

DERFOR

Hold styr på, hvornår en handske er taget i brug, samt hvad den er anvendt til, så handsken skiftes i tide, inden den mister sin beskyttelse.

Dine handskers 'niveautype' kan du finde i brugsanvisningen.

Niveau 1 >10 minutter

Niveau 2 >30 minutter

Niveau 3 >60 minutter

Niveau 4 >120 minutter

Niveau 5 >240 minutter

Niveau 6 >480 minutter

HANDSKE	ANVENDELSE	SKIFT AF HANDSKE
<p>Kemi kat III</p> 	Affedtning/opløsning	Max 4 timer
<p>Kemi kat II</p> 	Rengøring	Efter behov eller ved handskens gennemtrængningstid
<p>Mekanisk kat II</p> 	Montering, lager m.m.	Efter behov
<p>Bomuld</p> 	Under kemihandsker	Max 8 timers brug
<p>Brand</p> 	Ved brand eller varmt arbejde	Efter behov
<p>Arbejdshandske kat II</p> 	Dagligt arbejde	Efter behov

LAV JERES EGEN PLANCHE!

Om bord på skibet findes der mange forskellige handsker.

Det er derfor en god ide at lave en planche, der viser de forskellige handsker.

Ud for hver handske beskrives det, hvilke typer arbejdsopgaver og kemikalier de er egnede til, og om det er engangs- eller genanvendelige handsker, samt hvornår handsken bør skiftes.

Dette kan hjælpe besætningen med at få et bedre overblik over brugen af den rigtige type handsker til den rigtige arbejdsopgave.

SYMBOL- FORKLARING

Se mere om handskers symbolforklaring på vores hjemmeside www.shw.dk

BLUE STAR

ART. NO 6012644 **TIGHT FLEX**

9 EN 388 Cat II

3131 CE